

KURIER WILEŃSKI

Rok VIII.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 49 (1991)

Polityka zagraniczna Niemiec.

I.

Program generała von Seeckt.

Drukując poniższy artykuł doskonałego znawcy stosunków niemieckich p. Rueckera zaznaczamy, że omawiane przez niego tendencje w polityce niemieckiej bynajmniej nie mogą wpływać na zmianę naszego poglądu o konieczności porozumienia polsko-niemieckiego. Red.

Gdy się rozmawia z Niemcami o posiadanej przez nich rezerwie ludzi „mocnych”, ludzi przyszłości, często słyszy się nazwisko generała von Seeckta. Oficer ten, uchodzący dzisiaj jeszcze za najzdolniejszego fachowca wojkowego Niemiec, jest w całym znaczeniu tego słowa twórcą organizacji Reichswehry, której wywalczył to zewnętrzno-i wewnętrzno-polityczne znaczenie, jakie ona dzisiaj posiada. Po opuszczeniu jej szeregów był „sfinksowaty” generał — jak go nazywają w Niemczech — najprzód tajnym komiwojażerem różnych kół niemieckich, trudniących się polityką zagraniczną; potem zaczął działać na polu publicystycznym, a na końcu i na polu parlamentarnym, gdzie znowu mógł się ukryć w ciemniach zakulisowych: niedawno jeszcze był on „uczciwym maklerem” między Hitlerem i Brüningiem i nie jego prawdopodobnie jest winą, że hitlerowcy jednak dotychczas jeszcze nie weszli do Rzeszy.

Ten wybitny polityk i wojskowy niemiecki opublikował przed kilku dniami broszurę p. t. „Wytczne niemieckiej polityki zagranicznej” („Wegge deutscher Aussenpolitik”, nakł. wyd. Quelle u. Meyer, Lipsk), która na najbardziej zasługującą uwagę. Czytając ją, odczuwa się, że autorem jej jest ktoś, kto żyje kategoriami wojskowymi, gdyż myśli szeregiem się jakby według jakiegoś ordu de bataille. Tem łatwiej można się w nich orjentować.

Generał von Seeckt ma wrażenie, że niemiecka polityka zagraniczna znalazła się na ślepej ulicy, ponieważ w ciągu lat dziesięciu Rzesza Niemiecka ani nie osiągnęła zrównania zbrojeń, ani rewizji traktatów. Przyczynę tego stanu rzeczy widzi on w stosunkach niemiecko-francuskich:

„Polityka niemiecka została po wstąpieniu do Ligi Narodów stanowczo i jednostronnie zorientowana w kierunku porozumienia z Francją. Myśl dojsza za pomocą tej kombinacji do poprawy naszej sytuacji, innemu słowem więc do rewizji Traktatu, byłaby sama w sobie szlachetna, gdyby jej przesłanką, a mianowicie rzeczywistą gotowość Francji do porozumienia tego rodzaju, była istniała, że ta jednak nie istniała i nie istnieje, o ile była ona uwarunkowana przez rewizję traktatu, okazał czas”.

To stwierdzenie jest zasadniczym elementem dosyć pesymistycznego obrazu, jaki p. von Seeckt maluje na temat stanu uwzględnienia niemieckich „potrzeb” przez zagranicę. Nadzieje wielu Niemców na Anglię redukuje on do naprawdę skromnych rozmiarów:

„Z pewnością nie leży dalsze osłabienie Niemiec bezpośrednio w interesie Anglików, lecz Anglia nie dostrzega, jakie korzyści jej Niemcy na wypadek konfliktu z Francją mogłyby przynieść, a polityka aktywna, którą miałyby wojkowe i gospodarcze odrodzenie Niemiec na celu, jest dla Anglii zbyt daleko idącą i zbyt niebezpieczną, pomijając już to, że żaden rząd angielski nie będzie się chciał stać niepopularnym dzięki temu, że kosztom obywateli angielskich obniża niemieckie spłaty reparacyjne”.

I co do Stanów Zjednoczonych otwiera on swoim współobywatelom oczy: byłoby się w błędzie „jeżeliby się przypuszczało, że tam jakieś szczególne sympatie dla Niemiec istnieją”; Niemcy bowiem są tam oceniane jedynie ze stanowiska kupieckiego, które nie ma zrozumienia dla zagadnienia rewizji granic wschodnich — ponieważ znajomość sytuacji w szczegól-

lach jest „znikoma” — lub tem bardziej dla niemieckich dążeń do zbrojenia się. Jeżeli von Seeckt sytuację we Włoszech i na Węgrzech uważa za korzystniejszą dla niemieckich planów, a zato sytuację na północy ocenia pesymistycznie, to najostrejsze jego słowa poświęcone są Polsce, a zupełnie pozytywna ocena zewnętrzno-polityczna — Rosji Sowieckiej. Z polsko-niemieckich stosunków wyciąga on następujące wnioski:

„Należy przede wszystkim nie zrozumiały w działaniu politycznym liczyć się po stronie niemieckiej z możliwością porozumienia z Polską i Polskę w ogóle uważać za możliwego kontrahenta. Nie pozostaje nam żadnego wyboru: porozumienie jest niemożliwym. Muszą to uznać również ci, którzy z współpracy gospodarczej i dla nas oczekują korzyści. Gospodarczy pokój jest właśnie nie do osiągnięcia i pozostaje tylko pytanie, czy ten stan na dłuższą metę jest dla Polski szkodliwy czy dla nas. We wszystkich kwestiach niemieckiej polityki zagranicznej musi Polska być zawsze uważana jako zasadniczy, bezwzględny przeciwnik”.

A teraz o Rosji: „Rosja w pierwszym rzędzie działa w kierunku rewolucji światowej. Za rzędną oporu przeciw planom tego rodzaju musi ona uważać wielkich przedstawicieli państw kapitalistycznych — Francję, Anglię a poza nimi Amerykę. Powstaje stąd pewna wspólnota interesów z Niemcami, które zagrożone są żądaniami tych mocarstw. Największą niechęć odczuwa Rosja w stosunku do Polski, sojusznika państw zachodnich i bezpośredniego sąsiada. Jest to punkt największego zbliżenia z Niemcami”.

Kilka wierszy dalej zdaje sobie von Seeckt jednak sprawę z niebezpieczeństwa rozszerzania się idei komunistycznych na jego własny kraj. Uznaje on, że dla Rzeszy niebezpieczeństwo jest „istotnie bardziej bliskim”, lecz —

„położenie nasze między Francją a Polską zmusza nas do próby utrzymania stałego kontaktu i jak najdalej idącego porozumienia z Rosją, by nie wpaść w zupełną zależność od Zachodu”.

Nie potrzebujemy tu obszerniej przedstawiać, co szkic generała mówi o Lidze Narodów, gdyż może być ona przecież uważana tylko za „władzę nadzorczą i ubezpieczającą dla postanowień traktatów pokojowych i powstaje dzięki nim sytuacja”...

Ten obraz skłania p. von Seeckta do postawienia żądania nowej polityki zagranicznej dla Rzeszy. Ogranicza się on do krótkiego ale wyraźnego wytknięcia jej dróg. Pod względem taktycznym i programowym wygląda ta „nowa” polityka w sposób następujący:

Przedewszystkiem, jako cel główny, mają Niemcy odzyskać „prawo do zbrojeń aż do uzyskania koniecznej równowagi bezpieczeństwa”. „Kiedy i w jakiej mierze zrobią one z tego prawa użytek, zależnym jest wyłącznie od ich decyzji”. Następnie dwa cele równorzędne: rewizja planu Younga „nie na żmudnej i wątpliwej drodze moralizatorów lecz na drodze bezpośrednich rokowań” i rewizja granicy polskiej, gdyż —

„jest prostopadła zbrodnią, jeżeli z pewnej strony niemieckiej doradza się mieszkańcom wschodu, by się zgodzili z istniejącym obecnie stanem rzeczy. Ze oni i my wszyscy nigdy z tym stanem rzeczy się zgodzić nie możemy i nie zgodzimy, musi być stale podkreślanem: to jedynie nosi w sobie zarodki nadziei na zmianę”.

A teraz strategia generała. Z jednej strony rewizja stosunku do Ligi Narodów. Seeckt liczy się co prawda z tem, że wystąpienie Niemców może doprowadzić do „katastrofy Ligi”, niekorzystnej dla Niemców już dlatego, że mogłaby jeszcze bardziej zbliżyć do siebie Francję i Anglię. A jednak pisze on:

„Sadzę, że nasza wartość wzrośnie, jeżeli będziemy nazewnatr a nas trzeba będzie szukać, zamiast nas spotykać gotowych od po-

- JUTRO (-
w kino-teatrze

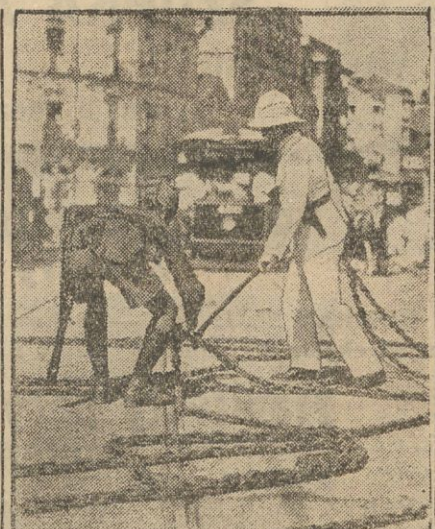
Hollywood

Ulubieniec publiczności Maurice Chevalier w przeboju dźwięk. p. t.

PARADA PARAMOUNTU

Numery rewjowe w języku polskim wykonają: Mira Zimińska i Marjan Maszyński

Na ulicach Bombay'u,

w czasie akcji sabotażowej przeciągali na jonyalisci hinduscy łańcuchy, by uniemożliwić komunikację.

Oszczędności na kolejach.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Ministerstwo komunikacji wydało szereg zarządzeń zmierzających do oszczędności w dziedzinie wydatków eksploatacyjnych. Ostatnio ministerstwo poleciło dyrekcjom kolejowym rozważyć możliwości chwilowego ograniczenia silo załadunkowych pociągów pasażerskich. Min. zwróciło jednak uwagę, że ewentualne zarządzenia nie mogą odbić się ujemnie na sprawności komunikacyjnej.

Pożyczka francuska dla monopolu tytoniowego.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Z Paryża donosi „Kurier Warszawski”: „Information” donosi, że grupa banków francuskich udzieliła polskiemu monopolowi tytoniowemu pożyczki w sumie 60 mil. franków francuskich.

—o—

Pierwsza próba realizacji unii europejskiej

pozostawia naogół dobre wrażenie.

PARYŻ. 28.II. Pat. — Po zakończeniu obrad komitetu do spraw zbytu zapasów zboża Briand oświadczył przedstawicielom prasy, że pierwsza próba realizacji unii europejskiej pozostawia naogół dobre wrażenie, gdyż przeprowadzona została z poczuciem rzeczywistości. Komitet nie mógł, jak przypuszczali niektórzy, stworzyć rynku zbożowego, lecz poszczególne rządy zobowiązały się do przeprowadzenia akcji, zmierzającej do naprawy położenia w Europie. Mówiąc o pracy konferencji rzymskiej, którą przyszytował komitet paryski, Briand wypowiedział się za przyjęciem dla każdego kraju takiej organizacji, która by w każdej chwili umożliwiała wykazanie stanu jego produkcji. Obrady komitetu zostały zakończone. Na przyszłość jednak nie wyłączone jest możliwość otwarcia kredytów dla krajów, przeżyjących poważniejsze trudności gospodarcze. Liga Narodów udzieliła wydatnej pomocy Austrii, Węgrom i Bułgarii. Jeśli w najbliższej przyszłości unia europejska zostanie utworzona na trwałych podstawach, to będzie musiała przystąpić do zorganizowania wzajemnej pomocy finansowej.

rozumienia na ławkach Rady. Jeżeli Liga nie spełni swego zadania w tych dwóch nas interesujących kwestiach, kwestii ochotnicy mniejszości i kwestii rozbrojenia, to przyszedł moim zdaniem czas, by z nią skończyć”.

To byłby więc jeden środek „nowej” polityki zagranicznej. A jako drugi ma p. von Seeckt na myśli częściowo nową, częściowo wzmocnioną politykę sojuszów. Przedewszystkiem zajmuje się on tutaj znowu Rosją Sowiecką, mówiąc o rewizji granic wschodnich, ponieważ —

„W tym związku należy jeszcze raz wskazać na nasz stosunek do Rosji, stojącej z naszymi nadziejami na przyszłość w najbliższej łączności”.

Tyle generał von Seeckt w swej ostatniej pracy publicystycznej.

Emil Ruecker,
nacz. redaktor „Baltische Presse”.

GUSTAW MOLENDĄ i Syn
Fabryka Sukna, Wyrobów Wełnianych i Kamgarnowych
BIELSKO (Śląsk Polski)

SKŁAD FABRYCZNY na całą z. Wileńską, Nowogródzką i Poleską
w WILNIE, ul. Niemiecka Nr. 22, tel. 949.

—): (— NADESZŁY —): (—
NAJMODNIEJSZE DESENIE SEZONU.

Nasz skład fabryczny zaopatrzony jest w bogaty wybór: kamgarnów i szewiotów na ubrania i płaszcze, krepy na smokingi, bostony na stroje wizytowe, welury na palta.

Ceny niższe!

Przekonajcie się!

RESTAURACJA
POLONIA
DZISIAJMickiewicza 11
Telefon 5-93.

**ZUPEŁNA ZMIANA
PROGRAMU KABARETOWEGO**

z udziałem

PIERWSZORZĘDNYCH SIŁ ARTYSTYCZNYCH

UWAGA! Restauracja czynna od g. 8 wiecz. do 4 rano.

Porządek dzienny najbliższego posiedzenia Sejmu.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W poniedziałek o godz. 4 po poł. odbędzie się plenarne posiedzenie Sejmu. Porządek obrad zawiera: a) 51 spraw, m. in. trzecie czytanie projektu ustawy, upoważniającej ministra skarbu do udzielenia pożyczki państwowemu funduszowi drogowemu, sprawozdanie komisji skarbowej i administracyjnej o wniosku posłów BB. w sprawie samostannego podatku wyrównawczego dla gmin wiejskich i sprawozdanie komisji robót publicznych o rządowym projekcie ustawy, w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o utworzeniu biura projektów melioracji Polessia; sprawozdanie komisji regulami nowej o wniosku ministra sprawiedliwości o zezwolenie do pociągnięcia do odpowiedzialności karno-sądowej posła Tkaczowa (komunisty); oraz o wniosku klubu Chłopskiego w sprawie

zawieszenia postępowania karno-sądowego i uwolnienia z więzienia posła Dobrocha; dalej trzy sprawozdania komisji spraw zagranicznych o ratyfikacji umów międzynarodowych, wreszcie 43 pierwszych czytań szeregów projektów ustaw, przeważnie w sprawie różnych ratyfikacji umów międzynarodowych.

Charakterystycznym jest, że na porządku dziennym poniedziałkowego posiedzenia Sejmu niema sprawy ratyfikacji umowy handlowej i układu likwidacyjnego z Niemcami, zaleconych do ratyfikacji przez komisję spraw zagranicznych na ostatnich jej posiedzeniach. W kołach sejmowych utrzymują, że spowodowane to zostało decyzją czynników rządowych, które postanowiły wstrzymać się jeszcze na czas jakiś z załatwieniem ratyfikacji tych dwóch umów.

Kongres zjednoczeniowy stronnictw ludowych.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Dowiadujemy się, że wyznaczony na niedzielę dnia 15-go marca kongres zjednoczeniowy stronnictw ludowych nie będzie miał charakteru zjazdu masowego, jakie corocznie odbywają partje ludowe. Zjazd warszawski, który ma doprowadzić do zjednoczenia: Piasta, Wyzwolenia oraz Stronnictwa Chłopskiego w jedną całość organizacyjną, liczyć będzie około 150 uczestników. Każde z trzech stronnictw bowiem delegować ma po 50 członków. Zjazd warszawski wyłonił ma wspólną Radę Naczelną zjednoczonej partji, której nazwa nie jest dotąd ustalona. Organizatorzy proponują wybrać na stanowisko honorowego prezesa pośle Maksymiljana Malinowskiego, obecnego prezesa Wyzwolenia, a faktycznym prezesem urzędującym ma być wybrany poseł Wincenty Witos, przywódca Piasta. Władze wykonawcze zjednoczonego stronnictwa, jak zarząd, sekretariat i t. p. mają znaleźć się w rękach młodych działaczy wszystkich trzech stronnictw.

Rokowania angielsko-włoskie.

RZYM. 28.II. Pat. — Eksperti angielscy i włoscy pracowali przez cały dzień wczorajszymi. Obrady przeniesione zostały do ambasady angielskiej. Wczorajem miała miejsce wspólna narada między Mussolinim a ministrami Grandim i Sirianim. O godz. 8-jej wiecz. odbył się obiad w ambasadzie angielskiej, na którym obecni byli Mussolini, Grandi i Siriani.

PARYŻ. 28.II. Pat. — Jak donoszą z Rzymu do „Matin”, Włochy zaakceptowały z drobnymi zastrzeżeniami postanowienia, sformułowane w Paryżu

w wyniku narad ministrów angielskich i francuskich w sprawie morskiego traktatu rozbrojeniowego. Uzgodniona formuła podobno ustala program morski do roku 1936, przyczem zawiera zgodę Włoch na pewną przewagę marynarki francuskiej pod względem tonażu w rozmaitych kategoriach statków. Umowa, jakkolwiek nie ma jeszcze charakteru definitywnego, ma być co bądź umożliwić równocześnie przystąpienie Francji i Włoch do londyńskiego traktatu rozbrojeniowego.

Zawarcie układu angielsko-włoskiego.

RZYM. 28.II. Pat. — Według urzędowego oświadczenia układ włosko-angielski w kwestiach, niezakończonych na konferencji londyńskiej, został w zasadzie zawarty. W związku z zawarciem układu włosko-brytyjskiego kół włoski przyjął ministrów angielskich Hendersona i Alexandra. Obaj ministrowie będą jutro w Paryżu i poinformują Brianda o przebiegu swych rozmów.

—o—

WIADOMOŚCI z KOWNA

LUDNOŚĆ LITWY.

Według danych, urzędu statystycznego ludność Litwy wynosi obecnie 2,340,000 osób. W ciągu ub. roku ilość ludności powiększyła się o 27,013 mieszkańców.

AGENCI SOWIECCY W KOWNIE.

W sądzie wojennym była rozpatrywana sprawa 3 komunistów, u których znaleziono dyż zapas bibuły komunistycznej oraz fałszywe paszporty.

Jeden ze świadków urzędniczej policji kryminalnej oświadczył, że centralny komitet litewskiej kom-partii znajduje się w Smoleńsku, na terenie Litwy zaś działają trzy jej sekretarze, którymi są właśnie pod sąd.

Sąd skazał wszystkich podsądnych na karności lat ciężkiego więzienia.

„MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ
BEZROBOTNYCH”.

W związku z ogłoszeniem przez Międzynarodówkę w Moskwie na dzień 25 lutego międzynarodowego dnia bezrobotnych w Kownie, podczas gdy robotnicy o godz. 2 p.p. byli zgromadzeni jak zwykle pod Ratuszem miejskim w celu otrzymania zapłaty, niezamierzony młody człowiek „uzbrojony” w czerwony sztandar, zbliżył się ku nim i wygłosił podburzające przemówienie. Śmiatka aresztowana. Okazał się nim 23-letni Salomon Garbel. Poza tem w niektórych miejscach rozpowszechniano komunistyczne ulotki. Na prownie nie doszło do żadnych zajść.

LITEWSKI CZERWONY KRZYŻ
NABYŁ 97 MILIGRAMÓW RADU.

Niedawno Litewski Czerwony Krzyż za cenę 70 tys. litów nabył zagranicą 97 miligramów radu, który użyty będzie w zabiegach nad zwalczaniem raka. Jest to pierwszy nabytek tego rodzaju i pomimo tego, iż jest tak kosztowny, zaledwie daje się dostrzec nieuzbrojonym okiem.

Z Białorusi Sowieckiej.

Stan szkolnictwa białoruskiego.

Z najbardziej dobrze poinformowanego źródła donoszą nam o nienotowanej dotąd „czystce” przeprowadzonej w szkolnictwie białoruskim na terenie Mińska i prowincji.

Generalna „czystka” rozpoczęła się 27 grudnia r. ub. z rozporządzenia ministerstwa naczelnej przy Komisariacie oświaty. „Czystka”, która zakończona została dopiero przed kilku dniami, objęła wyższe uczelnie, średnie, zawodowe i powszechne. Zwolniono 75 nauczycieli Białorusiów i „przetrasowano” 350 uczniów do szkół komunistycznych w Rosji. Z liczby zwolnionych nauczycieli, 32 w tej liczbie kobiet 5 otrzymało prace w szkolnictwie na terenie Rosji centralnej.

Dość należy, że stan szkolnictwa na Białorusi sowieckiej w porównaniu z latami ubiegłymi znacznie się pogorszył.

W latach 1928/29 szkolnictwo białoruskie liczyło na terenie całej Białorusi 120 szkół średnich ogólnokształcących z 7900 uczniami, 26 gimnazjów specjalnych z 1100 uczniami, 785 szkół powszechnych publicznych w miastach, 1300 szkół ludowych razem z 12,500 dziećmi oraz 2 szkoły wyższe z prawami Akademii Nauk z 3200 uczniami się.

Zaś w roku 1930/31 liczba tych szkół zmalała o 30 procent.

Personel nauczycielski białoruski również został zredukowany o 20proc. Wzrost natomiast zanotowano nowoutwierających się szkół z językiem wykładowym rosyjskim.

W szkolnictwie białoruskim w obecnym roku szkolnym w 40 szkołach średnich językiem wykładowym jest język rosyjski.

Personel nauczycielski składa się z 70 % z Rosjan i Żydów.

Komisariat oświaty jak z tego widać systematycznie i planowo dąży do zrujnowania szkolnictwa białoruskiego.

Złoto sowieckie w Banku Rzeszy.

BERLIN 28.II. Pat. — W/g informacji prasy sowieckiej, Bank Państwa przesłał nowy transport złota wartości przeszło 20 milionów mk. niem. do Banku Rzeszy. Łącznie z transportami, wysłanymi od początku r. b., ilość złota sowieckiego, zdeponowana w Banku Rzeszy, wynosi 80 milionów mk.

Giełda warszawska z dn. 28.II. b. r.

WALUTY I DEWIZY:
Dolary . . . . . 8,91—8,93—8,99
Londyn . . . . . 43,33¹/₂—43,44—43,22¹/₂
Nowy York . . . . . 8,913—8,933—8,953
Nowy York kabel . . . . . 8,922—8,942—8,902
Paryż . . . . . 34,96¹/₂—35,05—34,88
Praga . . . . . 26,42—26,48—26,36
Szwajcaria . . . . . 171,63—172,11—171,25
Włochy . . . . . 46,71—46,83—43,60
Berlin w obr. pr. 212,01

PAPIERY PROCENTOWE:
3% premjowa pożyczka budowlana . 50,00
4% pożyczka inwesty. 102,50
5% Konwersyjna 49,50
6% kolejowa 46,00
6% dolarowa 72,00
8% L. Z. B. G. K. i B. R., obl. B. G. K. . 83,25
Te same 7% 83,00
4% Tow. Kred. Przem. Pol. 52,00
5% warszawskie 52,00
6% warszawskie . . . . . 72,25—72,00
8% warszawskie 63,00

A K C J E:

Bank Handlowy 108,00
Bank Polski . . . . . 136,50—136,25—137,00
Firley 14,50
Lilip 20,50
Modrzejew 7,25
Ostrowiec serja B. 45,00

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Śmierć u wrót wolności.

Z pogranicza donoszą o tragicznym losie jakiegoś działacza białoruskiego w Mińsku. Andrzej Rozkolewicz na granicy sowieckiej w chwili przedstawiania się przez granicę do Polski.

Rozkolewicz przed paru miesiącami aresztowany został w Mińsku za działalność narodową pod zarzutem antypaństwowej i kontrowersyjnej działalności.

A. Rozkolewicz pełnił funkcję skarbnika w Białoruskiej Akademii Nauk. Po trzydziestoletnim pobycie w więzieniu ciężko zachorował, wobec czego zarząd więzienia zmuszony był przewieźć go do szpitala pod Mińskiem gdzie poddano Rozkolewicza operacji.

BRASŁAW

Sprawozdawcze Zebranie Poselskie B. B. W. R. w Brasławiu. W poniedziałek dnia 23 lutego r. b. w Brasławiu w lokalu kasyna urzędniczego odbyło się ogólne zebranie członków i sympatyków B. B. W. R.

Na zebraniu tem poseł Witold Kwinto wygłosił referat sprawozdawczy z prac sejmowych.

Przemówienie to wystuchane przez zebranych z wielkim zainteresowaniem zostało nagrodzone hucznymi oklaskami.

ŚWIECIANY

Zawody narciarskie. W dniu 1 marca odbyła się w Świecianach wielkie zawody narciarskie, o tytuł mistrzostwa Świecian we wszystkich konkurencjach i zdobycie nagrody narciarskiej. W programie przewidziany jest również konkurs skoków.

Zainteresowanie zawodami jest bardzo wielkie. Dotychczas zgłosiło się 60 zawodników do wszystkich konkurencji.

Nagłe zgony. W dniu 27 lutego na stacji Dukiży zmarł nagle rozdawca bagażowy pociągu Nr. 775 Jakubowski Konstanty. Według orzeczenia lekarza śmierć nastąpiła naskutkiem udaru sercowego. Zmarły Jakubowski pochodził z Wilna. W dniu zaś 28 lutego o godz. 7 rano skutkiem nadmiernego użycia alkoholu zmarł nagle mieszkaniec m. Świecia Adam Wróblewski. Wróblewski był zatrudniony jako furman sejmiku świeciańskiego. Sprawa została przekazana sądziemu śledczemu na powiat świeciański.

Przygotowania do obchodu imienin Marszałka Piłsudskiego.

W dniu 28 lutego wieczorem obradował pod przewodnictwem p. prezydenta miasta Folejewskiego Komitet Obchodu Imienin Pana Marszałka Piłsudskiego.

Przedwziętym, wbrew pierwotnym projektom przeniesienia obchodu na niedzielę, Komitet uchwalił urządzić odczyty obchodu w sam dzień imienin, to jest we czwartek 19 marca. Powtóre, ustalono w ogólnych zarysach program obchodu, na który złożą się nabożeństwa w kościołach i świątyniach, defilada wojsk garnizonu wileńskiego i przysposobienia wojskowego, uroczysta akademja w auli kolumnowej U. S. B., akademja popularna, zabawa dla dzieci w sali miejskiej, koncerty orkiestry na placach publicznych, bezpłatne przedstawienia w kinematografach, capstrzyki i pobjudka itd.

Komitet uchwalił zorganizować jak najszerszą akcję pocztówkową, ułatwiając ludności drogą masowego wysłania pocztówek do Belwederu, wyrażając Marszałkowi w dniu imienin uczucie i życzliwość wędzinie ziemi wileńskiej. Akcją zajmie się specjalna wybrana sekcja pocztówek. Komitet podaje do wiadomości, że mocą swej dzisiejszej uchwały postanowił wezwać organizacje, stowarzyszenia społeczne i całe w ogóle społeczeństwo do wysłania w ciągu całego miesiąca marca pocztówek imieninowych. Pocztówki mają być wysyłane pod adresem:

Strajk pracowników autobusowych.

Powodem strajku — odmowa „Spółdzielni” zawarcia umowy zbiorowej.

Przed kilku dniami donosiliśmy, że Związek Zawodowy Pracowników Autobusowych w Wilnie zwrócił się do zarządu „Spółdzielni” z ultimatywem pismem, w którym zaznacza, że w wypadku niezawarcia umowy zbiorowej do dnia 28 b. m. zostanie proklamowany strajk generalny. Pracownicy autobusowi m. in. domagają się jak wiadomo, w nowej umowie zbiorowej wynagrodzenia w wysokości 300 złotych miesięcznie dla szoferów i 210 zł. dla konduktorów.

W sprawie zawarcia umowy między przedstawicielami „Spółdzielni” i Związku Zawodowego odbył się szereg konferencji, które nie doprowadziły jednak do konkretnych rezultatów.

Ostatnia konferencja arbitrażowa odbyła się w dniu 27 b. m. w Inspektoracie Pracy, trwała do godz. 12-cj w nocy i również nie dała porozumienia. Na konferencji tej przedstawiciele „Spółdzielni” wyrazili gotowość do zawarcia umowy zbiorowej, jednak wysuwały warunki, które Związek Zawodowy uznał za niemożliwe do przyjęcia. Pertraktacje rozbiły się przedwziętym o sprawie uposażeń pracowników. „SPÓŁDZIELNIA” PROPONOWAŁA SZOFEROM 7 ZŁOTYCH DZIENNIE L. J. 210 ZŁ. MIESIĘCZNIE ZASTRZEGLA JEDNAK, IŻ 6 DNI W MIESIĄCU BĘDĄ ONI POZBAWIENI PRACY, WOBEC CZEGO W REZULTACIE WYNAGRODZENIE ICH WYNIOSŁOBY ZALEDWIE 168 ZŁOTYCH MIESIĘCZNIE, A KONDUKTORÓW NAWET MNIEJ NIŻ 100 ZŁOTYCH.

Widząc, że ze strony „Spółdzielni” nie ma dobrej woli do kompromisowej.

Po wyzdrowieniu Rozkolewicz miał być zpowrotem odesłany do więzienia. Dowiedziawszy się o tem nieszczęśliwy więzień postanowił przy pomocy jednego zaufanego sanitariusza zbiec. Przedwczoraj wymieniony tygodniowiec nadszedł ostateczny podróży dotarłi wreszcie do granicy polskiej. W pobliżu Rakowa, w chwili, gdy przekraczali oni granicę sowiecką zaspani zostali granicem kul przez patrol sowieckiej straży granicznej. Rozkolewicz trafiony w głowę i bok zmarł natychmiast, zaś wierny sanitariusz Białorusin Matwiej Biegor ujęty został przez strażników sowieckich.

HOLSZANY.

Zebranie Stow. Rezerw. i b. Wojsk. Dnia 24 lutego r. b. odbyło się walne zebranie członków Stowarzyszenia rezerwistów i b. wojskowych kół gm. holszańskich.

Na posiedzeniu poruszono sprawę po grzechu poległych żołnierzy, przyczem postanowiono wnieść powtórną protest przeciwko warcholom tego co zaszło przy ich pogrzebie. Przypominam, że 10 list. 1930 ksiądz miejscowy podjudzał miejscowe dewotki, przyczynił się do wywołania protestów przeciwko pogrzebaniu poległych żołnierzy W. P. na cmentarzu kościelnym. W związku z tem postanowiono prosić władze i miarodajne czynniki o rozpatrzenie protestu i wydanie odpowiedzi — oraz poruszyć na zjeździe delegatów Stowarzyszenia rez. i b. wojskowych w Wilnie 1-go marca r. b. Poruszono sprawę nadzoru ochotników W. P. dotychczas pokrytych działkami gruntu następnie poruszono sprawy organizacyjne Stowarzyszenia, urządzanie pogadek, odczytów i t. p.

Na wstępie zebrani uchwili: Dzień 19 marca jako dzień Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego uczcić najuroczystej, układając odpowiedni program. Jednocześnie uchwalono wysłać powołaniowane na Madere życzące poprawy zdrowia i nabrania sił do dalszej pracy dla dobra R. P.

Po przyjęciu sprawozdania za rok 1930, oraz ułożeniu budżetu na 1931 r., jak również po przyjęciu uchwał lokalnego znaczenia, zebranie zostało zakończone przy gromkich okrzykach na cześć Marszałka Józefa Piłsudskiego za troskę o swych żołnierzy.

„Kaziuk” odbędzie się na Łukiszkach.

Tradycyjny u nas kiermasz w dniu św. Kazimierza (4 marca) pospolicie zw. „Kaziukiem” odbędzie się dorocznym zwyczajem na placu Łukiskim.

Ciekawa statystyka.

Według otrzymanych danych w ubiegłym roku na terenie pogranicza polsko- sowieckiego (województwa wileńskiego, nowogrodzkiego i częściowo poleskiego) patrol K. O. P. zatrzymały za nielegalne przekroczenia granicy 796 osób, aresztowały 148 agentów i wysłanników kominternu i K. P. Z. B. zlikwidowały 14 szajek szpiegowskich i 17 szajek komunistycznych, skonfiskowały 2000 kg. ulotek i hibuły wyrotowe, zlikwidowały 6 szajek koniokradów, 5 bandytek, ujęły 50 różnego rodzaju dezertów wojskowych i uchylających się od poboru oraz 35 oszustów i defraudantów usiłujących zbiec do Sowieców.

Na terenie zaś pogranicza polsko-litewskiego (woj. wileńskie i białostockie) organa K. O. P. w ubiegłym roku aresztowały 76 szpiegów i wysłanników wywiadu litewskiego, zlikwidowały 8 szajek szpiegowskich, wykryły 11 większych band przemytniczo-poborowych, zlikwidowały 42 szajki przemytników, 4 fałszerzy pieniędzy, ujawniły 14 gorzelni potajemnych, skonfiskowały różnego przemytu wartości przeszło 500 tys. złotych, ujęły 9 handlarzy żywym towarem, 17 dezertów 45 oszustów i malwersantów, 38 włamywaczy i bandytów.

KRONIKA

Dziś: Albina, Antoniny.
Jutro: Heleny wd.
Wachód słońca — g. 6 m. 23.
Zachód — g. 17 m. 13.

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B. w Wilnie z dnia 28 II—1931 roku.

Ciepłota średnia w milimetrach: 754

Temperatura średnia — 5° C.

najwyższa: — 1° C.

najniższa: — 11° C.

Opad w milimetrach: —

Wiatr przeważający: połudn.

Tendencja barom.: wzrost.

Uwagi: pogoda zmienna.

Nr. 3 „Kobiety-Obywatelki” —

dodatek do „Kurjera Wileńskiego” redagowany przez Związek Pracy Obywatelskiej Kobiety w Wilnie — ukazuje się we środę dn. 4.III.

ADMINISTRACYJNA.

— Ile protokołów sporządzono w lutym? W ciągu lutego władze sporządziły na terenie Wilna 1126 protokołów za różne przekroczenia administracyjne, w tem 322 za opłisanie i zakłócenie spokoju publicznego.

UNIWERSYTECKA.

— Egzamin magisterski na Wydziale Humanistycznym U. S. B. w terminie dodatkowym dla absolwentów w marcu b. r. odbywać się będą od 17 marca. Do egzaminów zgłaszać się należy pisemnie w czasie od 2-go do 7-go marca b. r.

SPRAWY AKADEMICKIE.

— Kółko Etnologiczne stud. U. S. B. Dnia 2 marca 1931 r. o godz. 12 odbędzie się w Zakładzie Etnologii U. S. B. (Zamkowa 11) naukowe zebranie Kółka z referatem kom. Marjana Bieduskiego p. t. „Wróżby i zabawy z okresu Boga Narodzenia w pow. Brastawskim”. Goście mile widziani.

SPRAWY SZKOLNE.

— Kółko Miłośników Nauczycieli robot reżnych. Niedawno powstało w Wilnie Kółko Nauczycieli Miłośników Robot Reżnych. Do Kółka przystąpił nauczyciele robot reżnych szkół powszechnych publicznych i prywatnych oraz nauczyciele Seminarjów nauczycielskich.

Obecnie Zarząd Kółka przystąpił do zorganizowania kursów dla nauczycieli robot reżnych. W tym celu Inspektor Szkolny rozesłał do nauczycieli ankietę, naskutek której zgłosiło się 150 kandydatów.

W dniu wczorajszym odbyło się zebranie organizacyjne kursów, na którym zapadła uchwała rozpoczęcia wykładów już w pierwszych dniach marca. Program wykładów obejmuje wszystkie rodzaje robot reżnych, praktykowane w szkołach powszechnych, a więc stolarstwo, obróbkę metali, koszykarstwo, roboty kobiece i t. p.

Kierowniczą kursów została p. Hanna Wierszowska-Kowalska, kierowniczka centralnej pracowni robot reżnych w Wilnie. Na wykładowców powołano nauczycieli, którzy ukończyli instytut robot reżnych w Warszawie oraz jednego z profesorów Wyższych Kursów Nauczycielskich w Wilnie.

Z KOLEI.

— Z życia Wojskowego Przysposobienia Kolejowego Kobiety w Wilnie. Dzień 27-go lutego r. b. przyniósł niezbyt miłe wrażenia wśród członków W. P. K. Kobiety.

Oto niestudziorna w pracy nad wyszkoleniem swych członkin przewodziąca p. Teresa Tretynkiewiczowa, uroczajnie nauczając wykład wojskowe atrakcją nieładną: zaprosiła na wykład celem wygłoszenia prelekcji p. Aleksandrowiczowa (ciocia Albinowa), która swym humorem oraz wprawą w opowiadaniu „podróży na Litwę Kowienka” rozbawiła do łez tak zwykłe poważne członkinie W. P. Kolejowego.

To też hucnie oklaskiwano p. Aleksandrowiczową, dziękując jej za uprzejmienie kilku chwil.

Wykłady zakończył dr. Skarbek, który treść ciwie wyjaśniał swym uczeniem rodzaje chorób i ich skutki.

Widząc wybitną organizację pracy na jej pełność że p. Tretynkiewiczowa rozwinięła silnie młodą lecz już zwartą i zdyscyplinowaną organizację Wojskowego Przysposobienia Kolejowego Kobiety w Wilnie.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZ.

Kółko b. Uczeń gimn. im. El. Orzeszkowej w Wilnie zawiadamia wszystkie P. T.

Związku Zawodowego i „Spółdzielni” na którym raz jeszcze poczyniona zostanie próba zlikwidowania strajku i osiągnięcia porozumienia.

Czy jednak próba ta da pozytywny rezultat — trudno narazie przewidzieć.

NA NIEKTÓRYCH LINIACH AUTOBUSY BĘDĄ KURSOWAŁY.

Ponieważ niektórzy członkowie „Spółdzielni” są jednocześnie szoferami, jak się dowiadujemy, „Spółdzielnia” na zebraniu swym postanowiła uruchomić na dni strajku pewną ilość autobusów na liniach I, II, i III-ej. Na liniach IV, V i VI autobusy kursować nie będą wcale. Nie będą też wydawane bilety przejazdowe.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

Magistrat biorąc pod uwagę popularność „Kaziuka” przydzieli również na kiermasz nowonabyty plac obok Łukiszek.

NAJWIĘKSZA RADJOSTACJA ŚWIATA

OLBRZYM RASZYŃSKI

PRZEMÓWIE!

CAŁA POLSKA MOŻE NARESZCIE ODBIERAĆ AUDYCJE RADJOWE NAJTAŃSZYM I NAJLEPSZYM ODBIORNIKIEM DETEKTOROWYM

DETEFON

ZATWIERDZONYM PRZEZ POLSKIE RADJO, DOSTOSOWANYM DO POLSKIEJ SIECI NADAWCZEJ.

KOMPLET: ODBIORNIK, SŁUCHAWKA, ANTENA

KOSZTUJE 39 ZŁOTYCH

Polskie Radio Wydział „Detefon” WARSZAWA, Zielna 30.

Polskie Radio, Rozgłośnia W WILNIE, Witoldowa 21.

ten bezrobocie na terenie miasta wzrosło z 90 do 100 osób.

ROZNE.

— Choroby zakaźne. Według ostatnich danych na terenie miasta Wilna w ciągu ubiegłego tygodnia zarejestrowano następujące wypadki zakażeń na choroby zakaźne: ospa wietrzna 4; tyfus brzuszny 5; tyfus plamisty 1; płonica 16; błonica 4 (w tem 2 zgony); odra 2; róża 1; kszuskie 3; gruźlica 14 (w tem 8 zgonów) i jaglica 3.

Ogółem więc chorowało 58 osób, w tej liczbie 10 śmiertelnie.

— Sprostowanie. W kronice „Kurjera Wileńskiego” z dnia 27 b. m. zamieściłmy notatkę p. t. „Szkoda czasu i atlasu”, w której pisaliśmy o narzekaniu pracowników miejskich, uczeszczejących na dokształcające kursy, na ich niecelowość z powodu złego doboru prelegentów, i złożeniu p. prezydentowi miasta w tej sprawie specjalnej skargi.

W związku z powyższym otrzymaliśmy od p. prezydenta Folejewskiego list, w którym p. prezydent kategorycznie zaprzecza, ab jakiegokolwiek pismo pracowników w sprawie tych kursów otrzymał.

TEATR I MUZYKA

— Teatr Miejski na Pohulance. Dziś Teatr czynny dwukrotnie. Po południu o godz. 3 m. 30 po cenach znizowanych „Papa-kawaler” (Garpenara, świetna komedia, ciesząca się w Wilnie zasłużonym powodzeniem. Reżyserja K. Wywicz-Wichrowskiego, który zarazem odwarła rolę tytułową.

Wieczorem o godz. 8-ej ukażą się dwie jednoaktowe komedje Molnara: „Bankiet” i „Raz, dwa, trzy” w reżyserji dyr. Zelwerowicza, który zarazem kreuje w „Raz, dwa, trzy” kapitała postać dyrektora banku, Norrisona. Przebawne sytuacje, oraz zaciekawe satyryczne obrazy, wywołują niemiłą, ale salwy śmiechu na widowni.

— Teatr Miejski w „Lutniu”. Dziś dwa widowiska. Popołudniu o godz. 3 m. 30 po cenach znizowanych ostatnia nowość sezonu „Intermezzo” w reżyserji R. Wasilewskiego.

Wieczorem o godz. 8-ej letniacy humor i werwa — pełna zabawnych sytuacji komedia S. Krzywoszewskiego „Noc Sylwestrowa”, w wykonaniu wybitniejszych sił zespołu, pod reżyserją dyr. Zelwerowicza.

— „Salome” Oscara Wilde’a. W końcu przyszłego tygodnia wejdzie na repertuar teatru na Pohulance arcydzieło literatury wszechwiatowej — „Salome” Oscara Wilde’a. Inszenjacja sztuki opracował p. Eugeniusz Dziewulski, który jednocześnie projektuje kostiumy, dekoracje, oraz arcyciekawą oprawę muzyczną. Obsadę „Salome” stanowić będą najwybitniejsze siły naszego zespołu, z dyr. Zelwerowiczem i Eichlerową na czele. Zainteresowanie tą arcyciekawą premjerą odpowie niewątpliwie staraniem, jakich dokłada Dyrekcja i artyści Teatrów Miejskich, aby premjera wypadła jaknajlepiej.

— „Sztuba” Kazimierza Lezyckiego. W pierwszych dniach marca odbędzie się w Teatrze „Lutnia” premjera oryginalnej sztuki p. K. Lezyckiego p. t. „Sztuba”. Akcja tej ciekawej sztuki toczy się w małym mieście prowincjonalnym, na Kresach Wschodnich i porusza ważne zagadnienia, związane ze współczesną szkołą polską. Reżyseruje dyr. Zelwerowicz.

— Sala „Dom Rosyjski” ul. Miekiewicz 22-43. Dziś dnia 1 marca r. b. o godz. 8-ej wieczór odbędzie się odczyt — koncert p. t. „Rosyjska Pieśń” (Ruski romans) stara i nowa.

P. prof. K. Gałkowski wygłosi odczyt, p. Lidja Sosnowska wykona pieśń (romansy) następujących kompozytorów: Gurlew, Warhanow, Glinka, Dargomyżski, Czajkowski, Rimski-Korsakow i Rachmaninow.

Bilety od 75 gr. do 5 zł. są do nabycia przy wejściu w kasie, od godziny 6-ej wiecz.

RADJO

NIEDZIELA, dnia 1 marca 1931 roku.

9.25: Tr. Woltywy z Katedry Wileńskiej. 11.30: Tr. z terenu Olszyny Grochowskiej z obchodu 100-let rocznicy bitwy pod Grochowem. 13.40: Kom. meteor. 13.55: Poranek z Filharmonji Warsz. 14: „Korzyści sztucznego wyługania kurczą” — odczyt. 14.20: Odczyty rolnicze i muzyka. 15.40: Audycja dla dzieci. 16.40: „Zagadnienie znizki cen” — odczyt. 17.15: „Wiadomości przyjemne i pożyteczne”. 17.30: „Razem się budzi” — felj. 17.40: Koncert popularny. 19.05: „Kukulka wileńska”. 19.25: „Schaw i Pirandello” — dialog. 19.40: Progr. na poniedziałek i rozmaitości. 20.00: Słuchowisko. 20.30: Koncert. 21.10: Kwadrans literacki. 21.25: Koncert popularny. 22.00: „Plotki z Zachodu” — felj. 22.15: Solistka. 22.50: Komunikaty i muzyka taneczna.

PONIEDZIAŁEK, dnia 2 marca 1931 r.

11.55: Czas. 12.05: Muzyka operowa (phyty). 13.10: Kom. meteor. 15.50: Lekcja francuskiego. 16.10: Progr. dzienny. 16.15: Audycja dla dzieci. 16.30: „Przygoda narciarska Oli” — opowiadanie. 16.45: Koncert dla młodzieży (phyty). 17.15: „O Tadeuszu Zielińskim” — odczyt. 17.45: Muzyka lekka. 18.45: Wileński komunikat sportowy. 19.00: Program na wtorek i rozmaitości. 19.10: Utwory Beethovena (phyty). 19.30: Rezerwa. 19.40: Program. 19.55: „Sytuacja rolnictwa na ziemiach poln.-wsch. Rzplitej” — odczyt. 20.15: „Kobieta poln. w ruchu muzycznym” — felj. 20.30: Koncert popularny. 22.00: „Pasażer z książką” — felj. 22.15: J. Haydn — Trio d-gur (phyty). 22.30: Komunikat i muzyka taneczna.

WTOREK, dnia 3 marca 1931 r.

11.58: Czas. 12.05: Muzyka baletowa i taneczna (phyty). 13.10: Kom. meteor. 15.50: „Wśród podreżników sportowych” — odczyt. 16.25: Program dzienny. 16.30: Utwory

Przy otyłości, artretyzmie i chorobie cukrowej, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” znacząco czynności żołądka i kiszki oraz ułatwia trawienie. Do nabycia w apt.

Schuberta (phyty). 17.15: „Wielki Brasławianin (Tomasz Wawrzęcki)” — odczyt. 17.45: „Koncert. 18.45: Kom. Akad. Aeroklubu. 19.00: „Literatura faktu czy literatura fikcji?” — odczyt. 19.20: Program. na Srode i rozm. 19.35: Prasowy dziennik radiowy. 19.50: „Aida” — opera Verdiego (phyty). 22.10: Transm. rewji „Tylko dla dorosłych”. Po rewji komunikaty.

NA WILEMSKIM BRUKU

Rozrywki umysłowe.

38. Rebus
ul. H. Stella.

Za rozwiązanie 10 pkt. w kl. I-ej.

39. Zadanie rysunkowe
ul. H. Stella.

Wskutek defektu w motorze samolot uległ rozbiciu. Gdzie lotnik?
Za rozwiązanie 10 pkt. w kl. II-ej.

40. Zadanie literackie
ul. L. Kitowski.

.....a..io..e..e..ja..e..i..o..e..
e..a..ie..a..e..o..y..a..o..e..ia..
o..e..e..a..y..ie..a..o..u..o..e..e..
a..e..y..a..a..ie..o..ie..ie..y..ie..ia..
l..o..ia..ie..i..u..a..ie..e..e..o..a..
i..a..m..ie..o..i..o..o..y..o..a..
A..a..A..y..

Po wstawieniu w miejsce kropek spółgłosek, odczytać wiersz i jego autora.
Za rozwiązanie 10 pkt. w kl. III-ej.

41. Bilet wizytowy

Jan Piotr Merski

Po przedstawieniu liter odczytać zawód
tego pana.
Za rozwiązanie 10 pkt. w kl. III-ej.

42. Figielek
ul. L. Kitowski.

Jaki owoc wziąć należy, by
otrzymać z niego zwierzę?
Za rozwiązanie 15 pkt. w kl. III-ej.

Termin rozwiązania powyższych zadań
do dnia 7 marca r. b.

Nr. 31. Arytmograf

Pocztowa Kasa Oszczędności.

(Wyrazy: śpiew, kolja, klacz, rzępa, szata,
mojra, ewady, sama, Zenon, cześć, znicz,
widzę).

Nr. 32. Szarada żarcik

(Mylne wydrukowano Nr. 42).

Nieborak

Trafne rozwiązania powyższych zadań
nadeszły:

Pp. J. Terlecki (szarada, konikówka, arytmograf, szarada-żarcik), Cz. Rudnicka (szarada, arytmograf, sylabówka, szarada-żarcik), W. Szwedzik (szarada, szarada-żarcik), St. Marcinkiewicz (konikówka, arytmograf, szarada-żarcik), A. Wojtalik (wszystko), A. Samujło (wszystko), E. Piotrowski (wszystko), K. Szypielko (wszystko), J. Dudko (szarada), A. konikówka, arytmograf, szarada-żarcik), A. Giron-Syryski (wszystko), W. Rukujko (szarada, konikówka, szarada-żarcik), J. Łukasiewicz (szarada, konikówka, szarada-żarcik), W. Bohdziewicz (szarada, konikówka, szarada-żarcik), J. Popławska (szarada, konikówka, arytmograf, szarada-żarcik), W. Zambrzycki (wszystko), B. Czarnocki (szarada, arytmograf, szarada-żarcik), E. Wrzesiński (konikówka, arytmograf, szarada-żarcik).

OD REDAKCJI

Ponieważ dochodzą nas głosy niektórych Czytelników (kół), że chętnie widzieli by w „Kurjerze” rozrywki umysłowe codziennie, ewentualnie co drugi dzień, nie zaś jak dotychczas tylko w niedzielę — uprzejmie prosimy o nadsyłanie odpowiedzi czy lepiej większą ilość rozrywek zamieszczać tylko w niedzielę czy też w mniejszej ilości 3 razy tygodniowo lub codziennie.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

— Zygmunt Kisielewski „Doktor Paweł”
Powieść, Str. 6 nl. i IX i XVI. Ze wstępem autora. Zł. 4.80. 30 proc. i 13-12. Dom Książki Polskiej. Znany i ceniony autor kilkunastu książek, powieści i nowel wydał obecnie nową powieść, drukowaną przed rokiem w tygodniku poznańskim „Tęcza”.

Z niezwykłą rzetelnością i głęboką wnikliwością psychologiczną autor dociera do dna duszy swojego bohatera, który po śmierci ponad wszystko ukołochanej żony, staje nad przepaścią obłędu.

Jest w tej powieści coś, co w sposób szczególny odróżnia ją od większości powieści współczesnych, jest odwaga zgłębienia spraw ducha, które to jedynie decydują o trwałości kultury. W czasach sceptycyzmu i niedowiarstwa mądra i piękna książka Zygmunta Kisielewskiego może stać się pociechą i pocieszeniem dla tych wszystkich, którzy gubią się w chaosie współczesności, napróżno szukając drogi.

Język powieści jest prosty, szlachetny, sugestywny.

Poprzednia powieść Zygmunta Kisielewskiego „Amerykanka” odznaczała się wielkim ruchem realnym, zewnętrznym. „Doktor Paweł” jest w tym względzie przeciwnie.

W stosunku bowiem do „Amerykanki”, jak i do innych utworów tego autora, jest nowy w znaczeniu ścisłego skrytykowania tematu i zadania.

Powieść ma zwrócić uwagę, nie odbiegając ani na chwilę od głównego, dookoła której toczy się akcja. Osobę epizodycznych dygresji nie ma prawie wcale. Powieść jest jakby rzeźbą o ściśle przez smagły materiał wyznaczonych granicach i konturach, nie mniej autor zdołał w nią wciągnąć życie i zapełnić ją bogactwem wewnętrznym.

Kino Miejskie

Salon Miejski
Ostrobramska 5.

Dźwiękowe
KINO-TEATR
„HELIOS”

Wileńska 83, tel. 9-26

Ceny niż.: Parter 60 gr., Balkon 30 gr.
Od dnia 26 lutego do 1 marca 1931 r.
włącznie będą wyświetlane filmy:

Wesoła komedia na tle modnej plaży amerykańskiej. Aktów 10. W roli głównej: COLLEEN MOORE.
NAD PROGRAM: 1) Konkurs Narodów — Film sport. w 2 akt. 2) Safanduta w załóżach — Komedia w 2 akt.
Kasa czynna od godz. 3 min. 30. — Początek seansów o godz. 4-ej. — Następny program: Nowe życie.

Panienka z barem na kółkach

DZIŚ! Największy sukces doby obecnej! DZIŚ!
Najnowszy polski przebieg dźwięk. p-g pow. St. Kiedrzyńskiego
SERCE NA ULICY

DZWIĘKOWE KINO
„HOLLYWOOD”

ul. A. Mickiewicza 22.

Dramat miłosny. W rolach głównych asy polskiego ekranu i sceny: Nora Ney, Zbyszko Sawan, Hanka Rozwadowska, Kazimierz Junosza-Stepowski, Modzelewska i inni.
Dodatki dźwiękowe. — Początek o godz. 2, 4, 6, 8 i 10-15. — Na 1-szy seans ceny niższe.

„M. GORDON”

Sp.
Akc.

NIEMIECKA 26.

NOWOŚCI
SEZONU WIOSENNEGO

JEDWABIE, WEŁNY,
materiały
na KOSTJUMY i PALTA
damskie i męskie.

CZYTAJ I KORZYSTAJ!

z nadarającą się okazją. Wobec ogromnego kryzysu gospodarczego firma nasza przeprowadziła radykalną zniżkę cen na wszelkich materiałach. Chcąc udogodnić naszym P. T. Klientom i uzyskać dalszych odbiorców wysyłamy każdemu komplety dobrych materiałów po niebywale niskich cenach, a mianowicie:

TYLKO ZA ZŁ. 8.50

wysyłamy: 1 komplet trykotów męskich letnich (t. j. koszula i kalesony), 3 chusteczki do nosa białe z kolorowymi kantami, 1 ręcznik wafelowy w dobrym gatunku, 1 krawat jedwabny w najnowszych deseniach, 1 para skarpetek deseniowych b. mocnych, 1 podwiązki męskie z dobrej gumy, 1 para naramienników gumowych eleganckich, 1 garnitur pięknych spinek do koszuli męskiej i 1 idany spinaż do krawatu.

To wszystko razem wysyłamy prawie za bezcen, bo tylko za zł. 8.50. Koszt przesyłki zł. 1.50 płaci kupujący.

Bez żadnego ryzyka. Wszelkie zamówienia wysyłamy na naszą odpowiedzialność, gdyż, o ile towar się nie spodoba, przyjmujemy go z powrotem i pieniądze zwracamy.

Zamówienia prosimy adresować
„KRAJOWA PRODUKCJA”, ŁÓDŹ,
Skrytka Pocztowa 34.
P. S. Na żądanie wysyłamy bezpłatne cenniki na rok 1931 z ogromną zniżką cen.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, 3 rewiru Wacław Leśniewski, zam. w Wilnie przy ul. 3 Maja 13, na zasadzie art. 1030 U. P. C. obwieszcza, iż w dniu 4 marca 1931 r. o godz. 10-ej rano w Wilnie, przy ul. Wielkiej Nr. 66, odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej majątku ruchomego, należącego do zadłużonego - okulistycznego „Optyfot” w Wilnie, składającego się z urządzenia biura oszacowanego na sumę 580 zł. na zaspokojenie pretensji Bira Techn. Handl. inż. Kiernowski Krużolek S-ka w Wilnie w sumie 50 dol i U. S. A. z 1/2% i kosztami.

Na raty — 5 zł. tygodniowo!
WYŻYMACZKI amerykańskie gwarantowane, oraz wszelkie wyroby platerowane Norblina i Frageta.
F-ma „Wygoda”, W. Pohulanka 16-36

Uwaga!

Dnia 2, 3, 4 marca b. r. licytacja (Lombard — o godz. 5 p. p. odbędzie się licytacja (Lombard — o godz. 5 p. p. odbędzie się licytacja) w Wilnie, przy ul. Wielkiej Nr. 66, odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej majątku ruchomego, należącego do zadłużonego - okulistycznego „Optyfot” w Wilnie, składającego się z urządzenia biura oszacowanego na sumę 580 zł. na zaspokojenie pretensji Bira Techn. Handl. inż. Kiernowski Krużolek S-ka w Wilnie w sumie 50 dol i U. S. A. z 1/2% i kosztami.

TAŃCZ NAJMODNIEJSZE Tango, Fox-trot, Slow-fox i Wale. Angielski wyuczam w 12 lekcjach P. Borowski, ul. Trocka 2. Kurs rozpoczynam w poniedziałek 2-go marca o godz. 8-ej wiecz. Opłata za kurs 10 zł. O godz. 7-ej rozpoczynam kurs mazura (za mazura 5 zł.). Zapisy przyjmuję, (Towarzystwo chrześcijańskie intelig.)

PO CENACH ZNIŻONYCH
NAJLEPSZY
WĘGIEL górnośląski koncentrat „PROGRES”
oraz koks wagonowy i od jednej tonny w szesnastu zamkniętych i zaplombowanych wozach — dostarcza

PO CENACH ZNIŻONYCH
Przedsiębiorstwo Handlowo-Przemysłowe
M. DEULL egzystuje od r. 1890
Biuro: Wilno, Jagiellońska 3-6, tel. 8-11
Składy węglowe: Słowackiego 27, tel. 14-46

Od roku 1843 istnieje
Wilenkin
ul. Tatarska 20
Meble
jadalne, sypialne i gabinetowe, kredensy, stoły, szafy, łóżka itd.
Wykwintne, Mocne, NIEDROGO,
na dogodnych warunkach
I NA RATY.
NADESZŁY NOWOŚCI.

KAWIARNIA
I JADŁODAJNIA
„Krolewianka”
ul. Królewska 9.
Wydaje śniadania, obiady i kolacje — zdrowe, tanio i obficie. Obiad 1 złoty. Abonament miesięczny za 30 obiadów — 25 złotych. Zimne i gorące zakąski. Piwo. Gabinety.

Tysiące chorych
na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, zgagę, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie, coetera odzyskało zdrowie
używając ziółka sławnego na cały świat Dr. Dietla profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnie broszury poczynającej.

Adres: Liszki — Apteka.

Pokój
do wynajęcia
Jagiellońska 9-1-a

Dr. Kenigsberg
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe,
ul. Mickiewicza 4,
telefon 10-90,
od godz. 9-12 i 4-8.

Dr. Blumowicz
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe,
ul. Wielka Nr. 21,
tel. 9-21, od 9-1 i 3-8.
W. Z. P. 29.

Dr. GINSBERG
choroby skórne, wene-
ryczne i moczopłciowe
Wileńska 3
od godz. 8-1 i 4-8,
tel. 587.

Dr. L. Rywkind
chor. usu, gardła i nosa.
Zarzące 16, telefon 880
przyjmuje od godz. 4-6

Akuszka
Maria Brzezina
przyjmuje od 9 rano do
7 wiecz. ul. Mickiewicza 30
m. 4. W. Zdr. Nr 3093.

OGŁOSZENIA
do „KURJERA WILEŃSKIEGO”
i innych pism najtaniej
załatwiać za pośrednictwem
BIURA REKLAMOWEGO
STEFANA GRABOWSKIEGO
W WILNIE, GARBARSKA 1, tel. 82.

Uwaga! Akwizytorów!
Do dobrze wprowadzonego artykułu, który cieszy się najlepszym powodzeniem, POTRZEBNI
inteligentni, wymowni i dobrze reprezentujący się
PANIE I PANOWIE.
— Po próbie pracy pensja stała —
Małopolski Zakład Kredytowy, Lwów,
Biuro w Wilnie, ul. W. Pohulanka 1.

Krajowy Bank Spółdzielczy
przyjmuje jeszcze kilku Pań i Panów w charakterze
zastępców. Zgłaszać się do Oddziału Banku w lo-
kalu Biura Ogłoszeń S. Jutana, ul. Niemiecka Nr. 4.

KURJER WILEŃSKI
Spółka z ogr. odpow.
DRUKARNIA
I INTROLIGATORNIA
„ZNICZ”
Wilno, Św. Józefa Nr. 1
Telefon 3-40.
Dziela książkowe,
druki, książki dla
urzędów, bilety wizytowe,
zaproszenia, afisze
i wszelkiego rodzaju
roboty drukarskie
WYKONYWA
PUNKTUALNIE
— TANIO —
SOLIDNIE

Poszukiwani agenci
na prowincji dobrej pre-
zentacji ustosunkowani w
większych biurach, urzę-
dach państwowych i ko-
munalnych. Zgłaszać się
4-6, W. Pohulanka 16-36

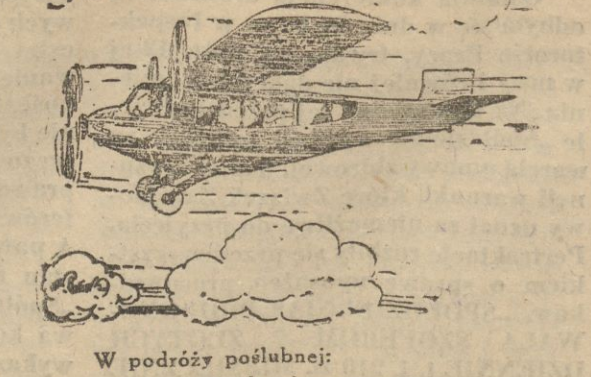
Zgub. świad. tożsamości
wyd. przez gm. Bys-
trycką i metrykę urodz.
par. Bujwidzkiej, na imię
Michała Suchodolskiego,
zam. w Wilnie przy ulicy
Chocimskiej 25, uznawa-
nia się.

Na pierwszą hipotekę
miejskie i ziemskie po-
trzebną do ulokowania
rozmaite sumy.
Wileńskie Biuro
Komisowo-Handlowe
Mickiewicza 21 m. 4 tel. 152

STUDENT
poszukuje korepetycji w
zakresie 6-ciu klas Głm.
WILKOMIERSKA 3-20.

1-2 pokoje z salonem
na poczekaniu, na-
dalące się dla doktora,
adwokata — do wynajęcia,
ul. Trocka 1, m. 3.

Popierajcie Ligę Morską!

W podróży poślubnej:
— Jaki? Wcale niema tunelów!

Dźwiękowe Kino
CASINO
ul. Wielka Nr. 47

Dziś ostatni dzień!
Cudo film światła
Superfilm dźwiękowy!

Jutro premiera! Wielki prze-
bój dźwiękowy! Najpotężniejsze
arcydzieło miłosne! Miłość i bo-
haterstwo lotników!
Dramat potężn. uczucia na tle Wielkiej Wojny. W rolach główn.: Colleen Moore oraz Cary Cooper.
Dla młodzieży dozwolone. Seansy o godz. 4, 6, 8 i 10-30. Ceny niższe na pierwszy seans.

KINO-TEATR
„PAN”
WIELKA 42

Kino Kolejowe
OGNIKO
(obok dworca kolejow.)

KINO-TEATR
MIMOZA
ul. Wielka Nr. 25

KINO-TEATR
Światowid
Mickiewicza 9.

Kino-Teatr
LUX
Mickiewicza 11, t. 15-62

Poganiń Ramon Novarro

Cale Wilno będzie śpiewać „Miłosną pieśń”

Ceny niższe tylko na pierwszy seans. — — — — — Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 10-30

Nieśmiertelna miłość

MIŁOŚĆ W PUSTYNI
[Potężny dramat w 10 aktach na tle walki z arabskimi szejkami o najpiękniejszą kobietę wschodu.
W rolach głównych utalentowani: OLIVE BORDEN, NOAH BERRY i Hugh Trevor.
Piękna wystawa. Cudowne widoki egzotycznego wschodu. Nadzwyczajna gra. Dla młodzieży dozwolone.

Anons! Stargane struny
Potężn. dram.
erocytyczny
w rolj głównej — wkrótco w naszym kinie.

Harry Liedtke Władca karnawału
w świetnym arcywesołym pikantnym filmie p. t.
w 10 aktach, w pozost. rolach: Hans Junkermann, Valerja Blanca i in. — Bogata wystawa! Pikantne sceny!
Początek seansów o godz. 5-ej, w niedzielę i święta o godz. 4-ej po poł. — Następny program: Uroda życia.

My pierwsza brygada (Szaleńcy)
W rolach głównych: Irena Gawęcka, Jeży Kobusz i Marjan Czauski.
NAD PROGRAM: SZALONY JEŹDZIEC
Dramat sensacyjny w 8 aktach
z Joe Ramano w roli głównej

Płonący step
Najpiękniejszy
film sezonu!
Wzruszający potężny dramat w 10 aktach,
w-g powieści Zane Gray. W rol. gl. Jack
Holt, Olga Baktanowa i Nora Dane.
Komedja-farsa w 6 aktach.
W rolj główn. Harry Jold.

BITWA NAD SOMĄ
Od jutra! O czym mówi cały świat? O okropnościach wojny, przedstawionych
w powieściach E. Remarque’a w potężnym arcydziele p. t.

Królowa jego serca
Miłostki księcia i dom dworu! Wybryki adjutantów królowej!
W rolach głównych: Liana Haid i dziareki Luigi Servent.

Kobieta na księżycu
Niesłychanie sensac. dramat
miłości i nienawiści, zadróci i
wienności. Najmonumentaln.
arcydzieło genialn. Fr. Langa. W rol. gl.: Bożyszcze kobiet Willy Fritsch i czar. Gerda Maurus. Akcja toczy
się na ziemi i na księżycu oraz na międzyplanet. statku rakiet. podczas lotu na księżyc. Rozwiązanie zagadki
księżycy. Dla młodzieży dozwolone. Początek o godz. 4-ej, w dnie świąteczne o godz. 1-ej. Ceny od 40 gr.

Redaktor odpowiedzialny Antoni Wiszniewski

DODATEK ILUSTROWANY

„KURJERA WILEŃSKIEGO“

DO Nr. 49 (1991)

Z DN. 1. III. 1931 R.

RADJOWA STACJA WATYKAŃSKA

Radjotelefoniczna i radjotelegraficzna stacja watykańska, której uroczyste otwarcie nastąpiło w rocznicę koronacji Piusa XI — to jest 12 lutego b.r., jest jedną z najlepiej urządzonych i najsilniejszych stacji na świecie. Pierwsze próby przeprowadzone przez senatora Marconiego oraz dyrektora stacji O. Gianfranceschi w nocy z dnia 30 na 31 stycznia, dały rezultaty znakomite. Stacja watykańska, która w rejestrze międzynarodowym została ogłoszona pod znakiem NOW HVJ (ostatnie trzy litery stanowią inicjały angielskich nazw Stolicy Apostolskiej i Watykanu — Holy see - Vatican oraz łacińskiego brzmienia imienia Jezus), nawiązała wówczas kontakt z amerykańską stacją Horn Nathbrocas JKR 159 i pomimo niekorzystnych warunków atmosferycznych przeprowadziła rozmowę, której w tym samym czasie nie mógł przeprowadzić Londyn. Miły pałacyk stacji radiowej na najwyższym wzgórzu Watykanu mieści urządzenia techniczne oraz salę dyrekcyjną. W pierwszej sali widzimy precyzyjnie urządzone studjum, w drugiej amplifikatory, aparaty nadawcze, aparaty kontrolne, w trzeciej widzimy pośpieszne transmetery radjograficzne, mogące automatycznie pracować z szybkością, dochodzącą do 1.500 znaków na minutę; w dalszych salach mie-

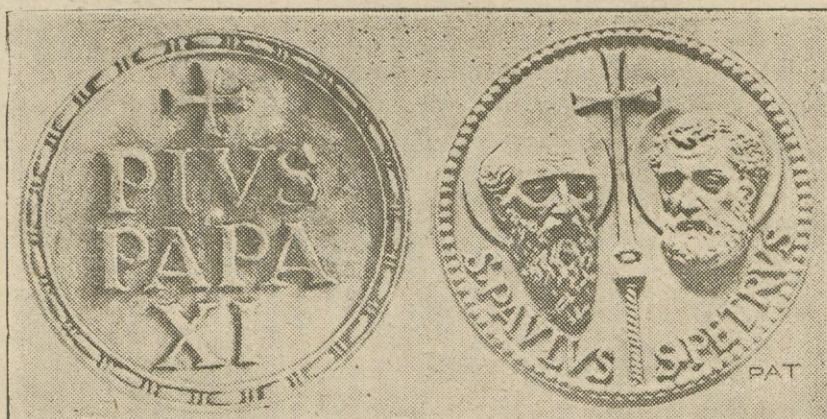
szczą się akumulatory, dostarczające energię o niskim i wysokim napięciu. Stąd przechodzimy do sali, mieszczącej wielki alternator wysokiego ciśnienia oraz generator. Stacja operuje długością fal od około 20 (19.84) do 50 metrów. Ceremonia inauguracyjna w dniu 12 lutego r. b. odbyła się według programu następującego: o godz. 16.30 nastąpiło właściwe otwarcie budynku stacji w obecności ograniczonego grona osób zaproszonych. Bezpośrednio potem w domu Piusa IV, jako siedzibie Papieskiej Akademii Nauk, odbyło się pod przewodnictwem Ojca Świętego uroczyste jej posiedzenie, na którym wygłosił referat senator Marconi, prezes Włoskiej Akademii Nauk. Przy tej sposobności prezes Marconi mianowany został członkiem Papieskiej Akademii Nauk.

Zdjęcie górne: Ogólny widok Radjostacji Watykańskiej. Na prawo kopuła Bazyliki Św. Piotra. Na lewo: radjotelefonji prezesa Włoskiej Akademii Nauk, senatora G. Marconiego oraz Dyrektora Radjostacji Watykańskiej Ojca Gianfranceschi.

Zdjęcie dolne: Papież przed mikrofonem wygłasza łacińskie przemówienie.

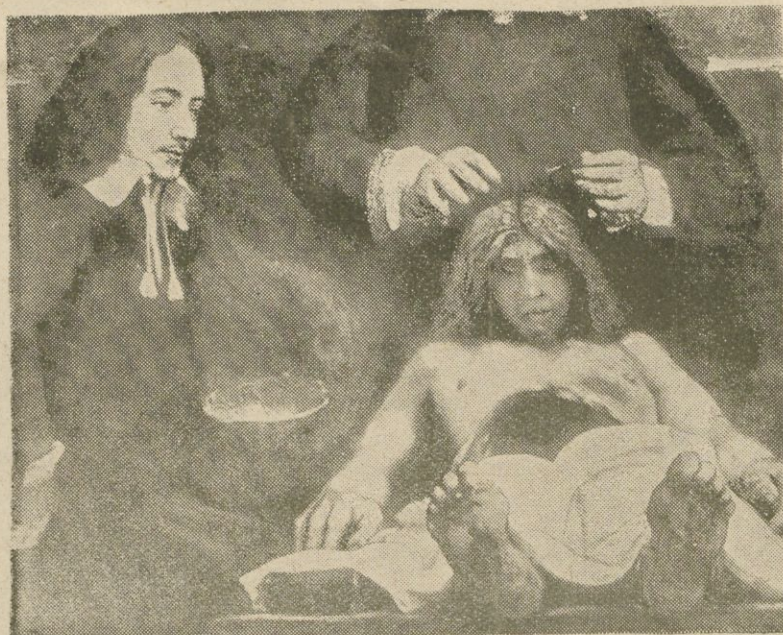

Zmarły poseł niemiecki w Warszawie Rauscher.

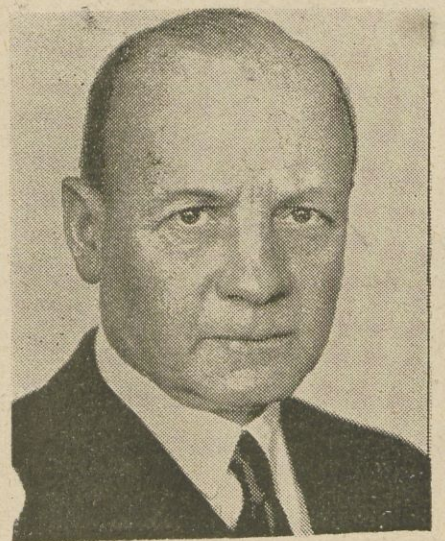

Nowe godło papieskie wykonane przez art. rzeźbiarza Mistruzzi zatwierdzone przez papieża 12 lutego 1931 r.

LEKCJA ANATOMJI

Znany obraz Rembrandta uległ ostatnio poważnemu uszkodzeniu, którego dopuścił się pewien obłąkaniec.

Nowy poseł niemiecki w Warszawie dr. von Moltke

Znany konstruktor samolotów Farman.

Achmed Zogu — król Albanii, na którego dokonano przed paru dniami zamachu rewolwerowego.

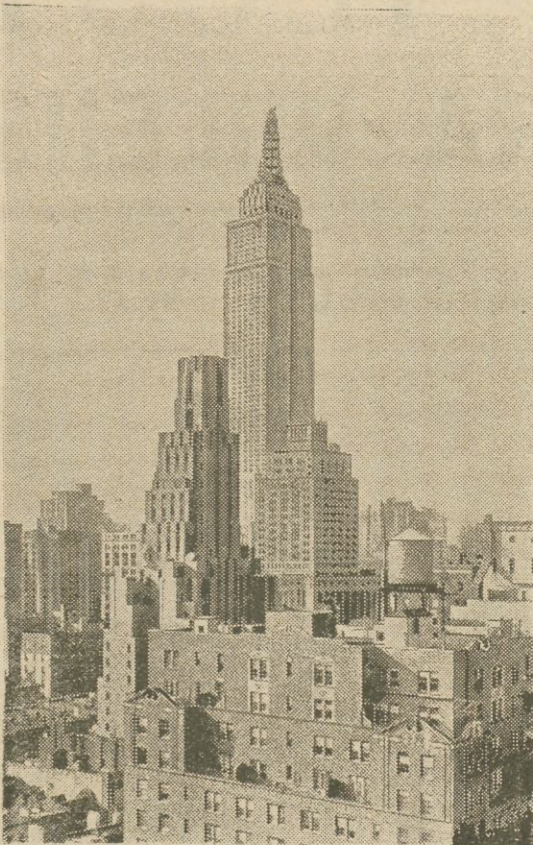
Synowa ekskajzera

Aleksandra-Wiktorja von Schleswig-Holstein.

Śmiały eksperyment

W Nowym Jorku na dachu jednego z drapaczów nieba znanego pod nazwą Empire-State Building stanie maszt z kotwicą, do której będzie przywiązany statek powietrzny „Los Angeles“.

Eksperyment ten grozi niebezpieczeństwem nie tylko dla statku powietrznego, lecz również i dla mieszkańców drapacza chmur i [najbliższych] położonych domów.

Piękna Hinduska

Kobieta z plemienia indyjskiego Umfilla w stroju narodowym.

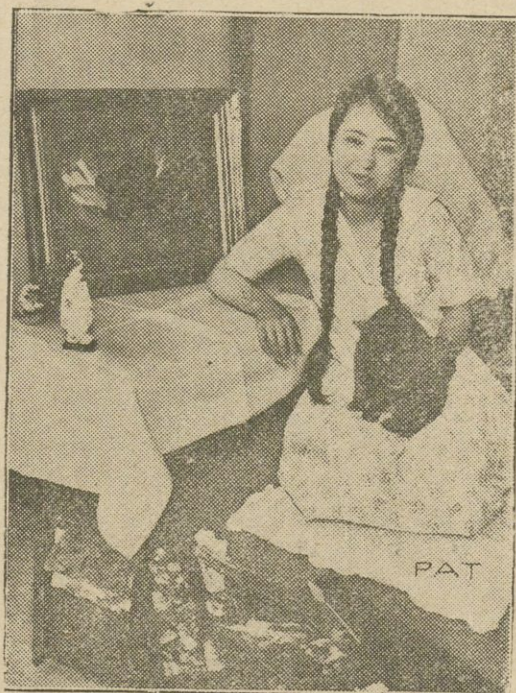

Przygotowania do podróży na biegun północny w łodzi podwodnej „Nautilus”. Widać tu dowódcę tej wyprawy Wilkinsa (x) i komendanta łodzi podwodnej Danenhovera (xx).

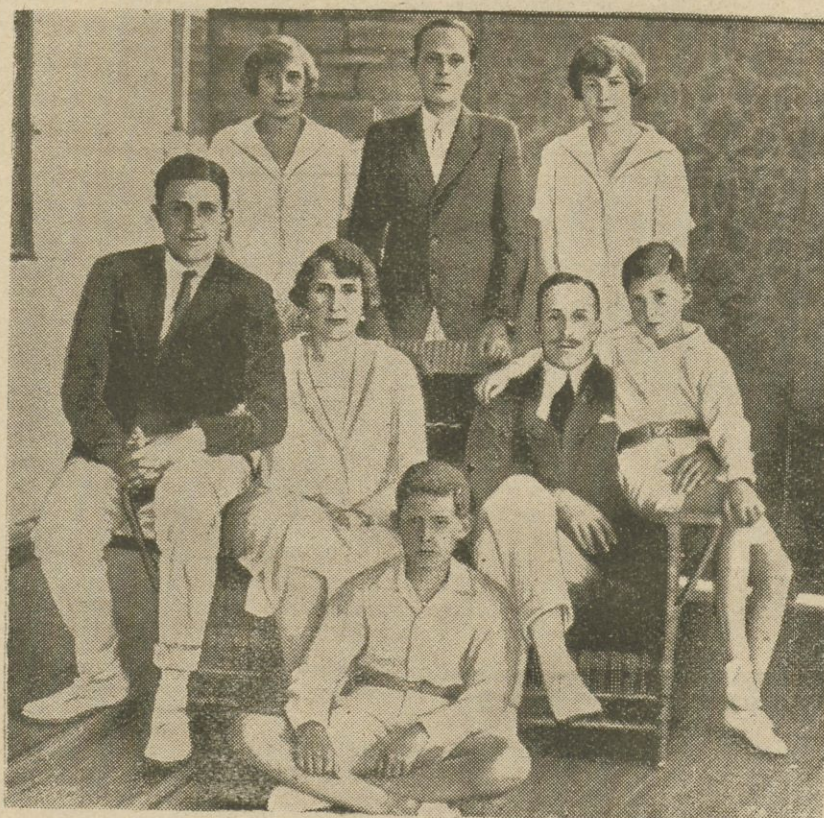
Krewni i koledzy zasypanych górników w Nothberg-Eschweiler czekają na wiadomość o losie nieszczęśliwych.

18-letnia „malarka japońska

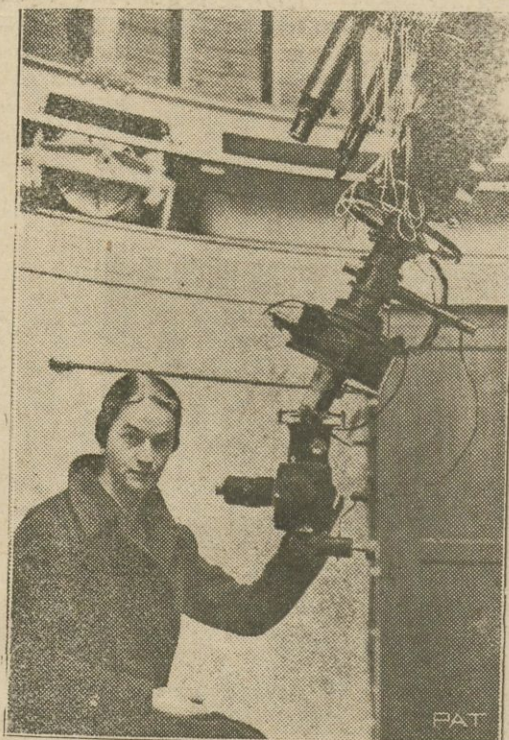
Sąd konkursowy złożony z najwybitniejszych krytyków i malarzy japońskich, zakwalifikował na Międzynarodową Wystawę Sztuki obraz p. t. „Dusza Japonii”. Okazało się, że autorką tego obrazu jest 18-letnia malarka Honda.

Po przesileniu rządowym w Hiszpanji

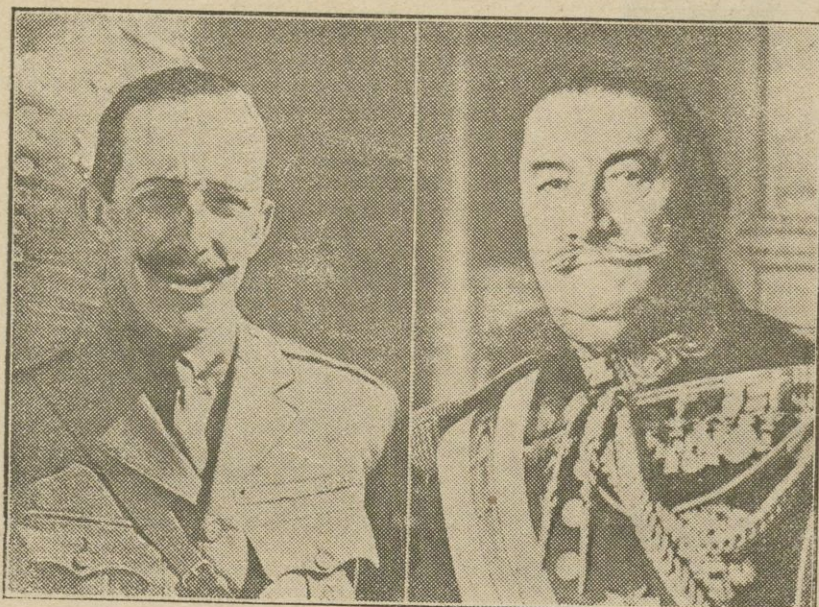

Król Alfons XIII na łonie rodziny. Z prawej strony królowej następca tronu.

Kobieta astronom

Ostatnio dowiadujemy się, że pierwszą kobietą astronomem jest pani dr. Margarete Dörsow, pracująca w stacji obserwacyjnej w Neu-Babelsberg pod Berlinem.

Król Alfons XIII i gen. Berenguer (zdjęcie na lewo).

Sanchez Guerra po rozmowie z królem Alfonssem XIII (zdjęcie na prawo).

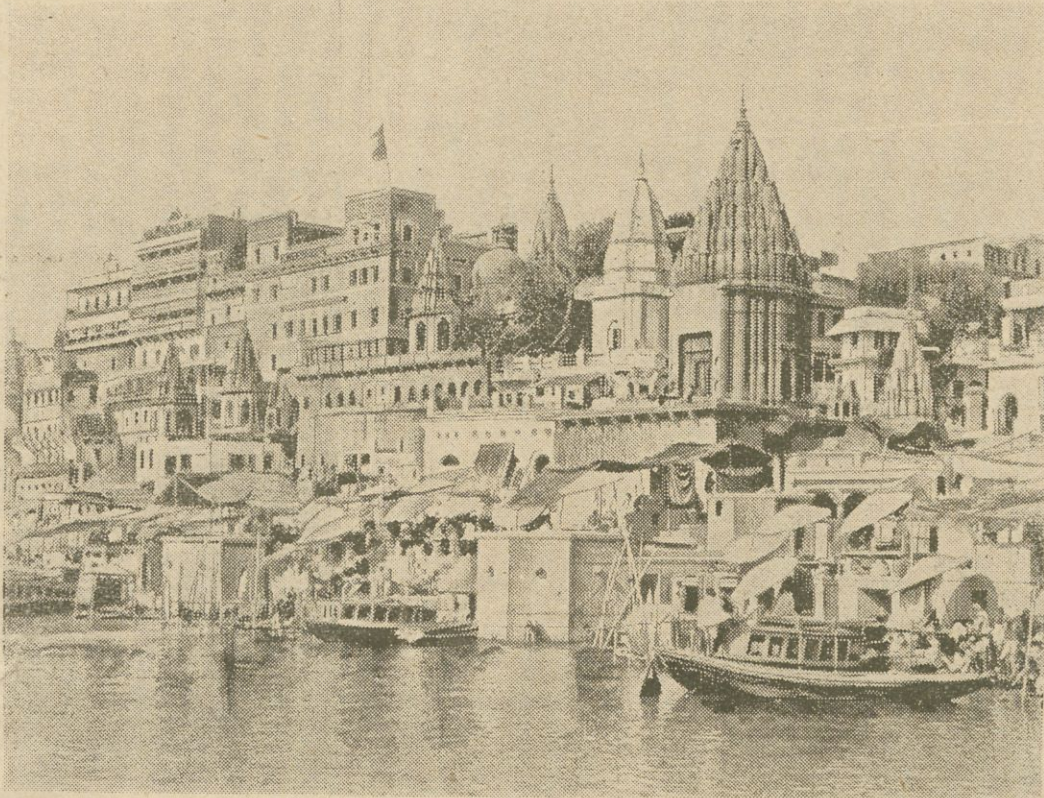
WSPANIAŁY POMNIK

ku czci poległych w czasie wojny światowej koni

Nad brzegami świętego Gangesu

Miasto Benares (Indje)

WSPÓŁCZESNA GIMNASTYKA

Dama w stroju kąpielowym skacze po śniegu

„KRÓL PĄCZKOWY“

Godną uwagi jest nadzwyczaj ciekawa praca w eksperymentalnej szkole powszechnej Nr. 126 w Warszawie, której celem jest realizacja wychowania społecznego przez umiejętne organizowanie życia szkolnego. Jedną z wielu imprez, mających głębsze znaczenie wychowawcze była w dniu 17 b. m. uroczystość „Pączkowa“, zainicjowana i zorganizowana przez dzieci. Na tej uroczystości był wybrany „Król Pączek I-szy“. Po dokonaniu elekcji każda klasa przedłożyła królowi swe prośby i żądania, np. pozwolenia na wzajemne podpowiadania, „aby wakacje trwały dziesięć miesięcy a rok szkolny tylko dwa“. — „Prosimy, by piesek Jego Królewskiej Mości pozjadał wszystkie dwójki, a na ich miejsce swoją niepiśmienną łapką powpiszywał piątki. Prosimy o zniesienie rachunków, które nie wchodzi tak łatwo do głowy, jak pączki do buzi“. — „Prosimy o obciążenie nas pączkami, a nie lekcjami, — by dwójki wyleciały przez okno, a piątki przyszyły drzwiami“, „aby kalamarze się uspokoiły i nie wylewały atramentu“, „by bazgroły i kleksy pouciekały z zeszytów“. — Chcemy by papiery nie śmieciły nam klasy, stoliki nie krzywiły się w lewo i prawo, a pięści z pięściami nigdy

się nie biły. — „Prosimy, by pantofle gimnastyczne nie wynosiły się z szatni na spacer, nie robiły dziur po drodze“. „Pragniemy, aby wolno nam było biegać i skakać po

korytarzu i rozbijać sobie nosy“. Takie były żądania skierowane do „Jego Królewskiej Mości Króla Pączka I-go“. Po złożeniu przez klasy swoich prośb i odśpiewaniu

hymnu na cześć króla, król dał znak by „lud“ się bawił. Klasy produkowały przygotowane przez siebie popisy, gdy tymczasem król opracowywał odpowiedź. Na dany znak w sali zaległa cisza, i „Marszałek Koronny“ odczytał orędzie królewskie, w którym król godzi się na wszystkie życzenia klas, a mianowicie: W sprawie podpowiadania, godzi się, aby miało ono miejsce na korytarzu, w domu, na ulicy i przed szkołą, w czasie wakacji, ferij świątecznych, a nawet w każdą niedzielę. Ponieważ po każdej pracy winien być odpoczynek, to w tym wypadku odpoczynkiem będą lekcje. Król godzi się na krzyki i rozbijanie nosów, ale pod tym warunkiem, że każdy „uczeń-obywatel“ przedstawi urzędowe świadectwo stwierdzające, że dany obywatel nie przekroczył lat sześciu. Po tej przemowie na rozkaz Króla „Marszałek“ dał łaskawe zezwolenie obżerania się pączkami, „bo to ostatki“. Zabawę cechowało ogromne przejęcie dzieci, gdyż zarówno piękne kostiumy i maski, jak życzenia i mowy, które podczas uczyły wywoływały salwy śmiechu, były wyłącznie dziełem i pomysłem uczniów. Całą zabawę cechował nadzwyczaj miły i swobodny nastrój.

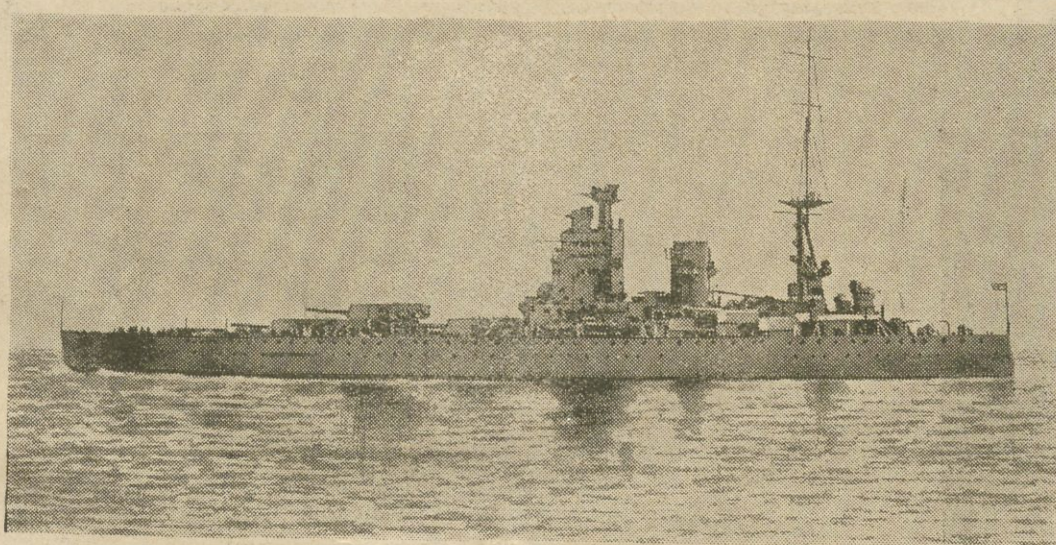

Na zdjęciu: grupa uczestników i organizatorów z „Królem Pączkiem I“ na czele

Mahatma Ghandi

w oryginalnym stroju ludowym

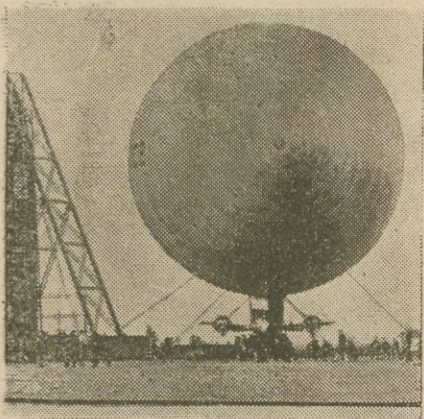

Angielski okręt linjowy „Nelson“, zawitał w tych dniach na wody amerykańskie

Miss Francja na r. 1931

Jest nią p. Henny Doladier

Amerykański statek powietrzny.

Słynny lotnik polski mjr. Kazimierz Kubala.

Nowy rekord najdłuższego lotu ustanowili Francuzi Paillard i

Mailloux.

B. premier hiszpański Berenguer.

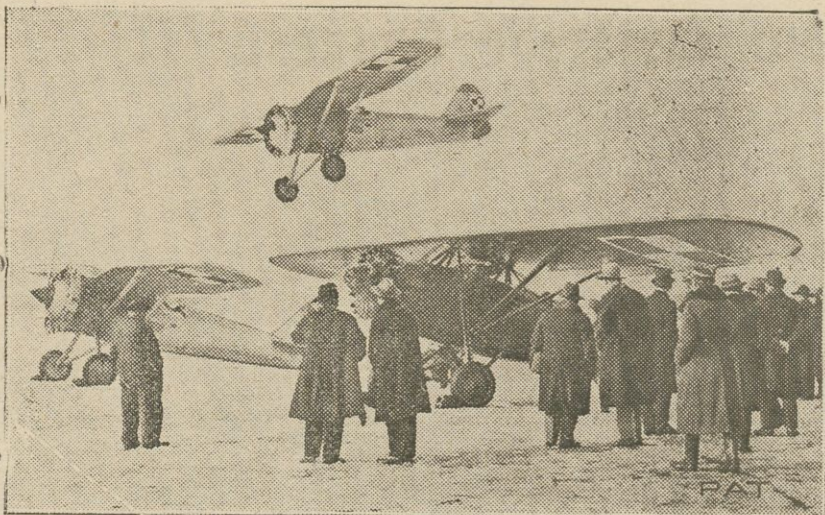
Z oryginalnego naczynia pije ten spragniony gentleman.

Pokaz polskiego samolotu „P. 6“

Samolot ten został całkowicie wykonany przez państwowe zakłady lotnicze w Warszawie.

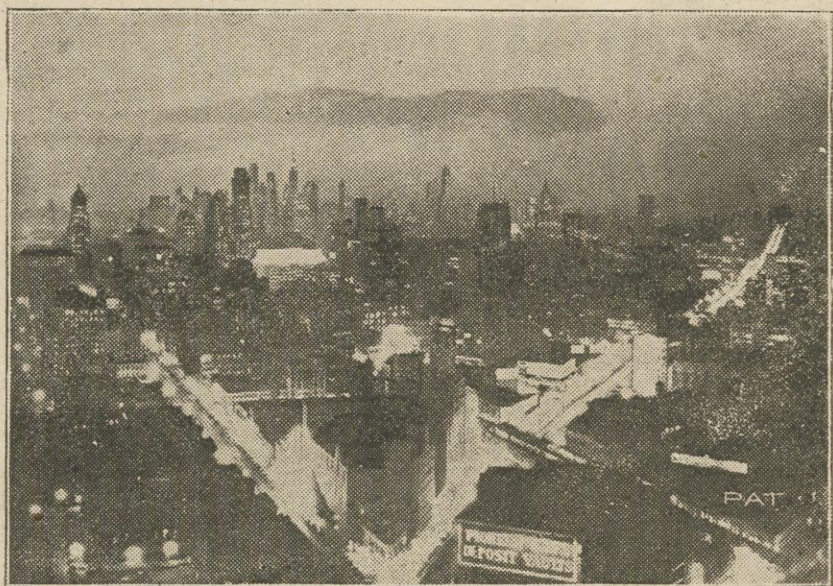
Na nowym samolocie „P. 6“ przed zebranymi przedstawicielami władz i społeczeństwa kpt. Bolestaw Orliński zademonstrował szereg figur akrobacyjnych.

Smutny obrazek

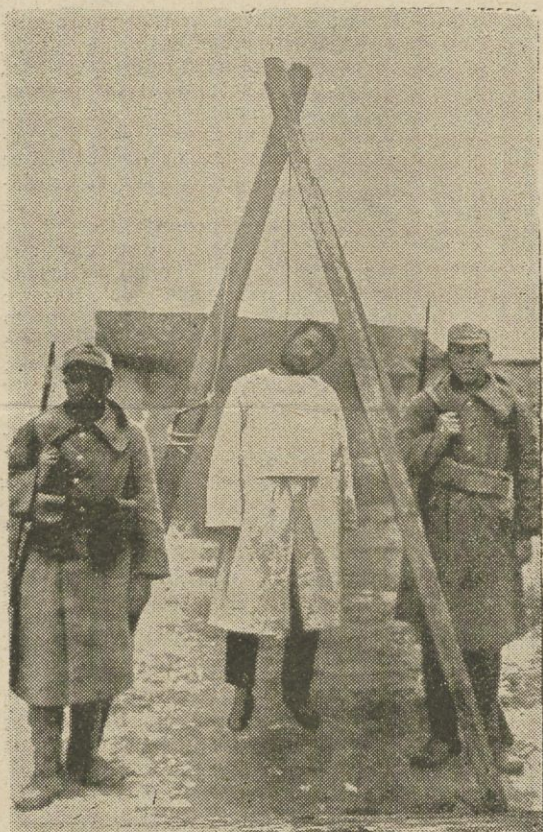

Zdjęcie przedstawia scenę odjazdu galerników francuskich do Kajenny.

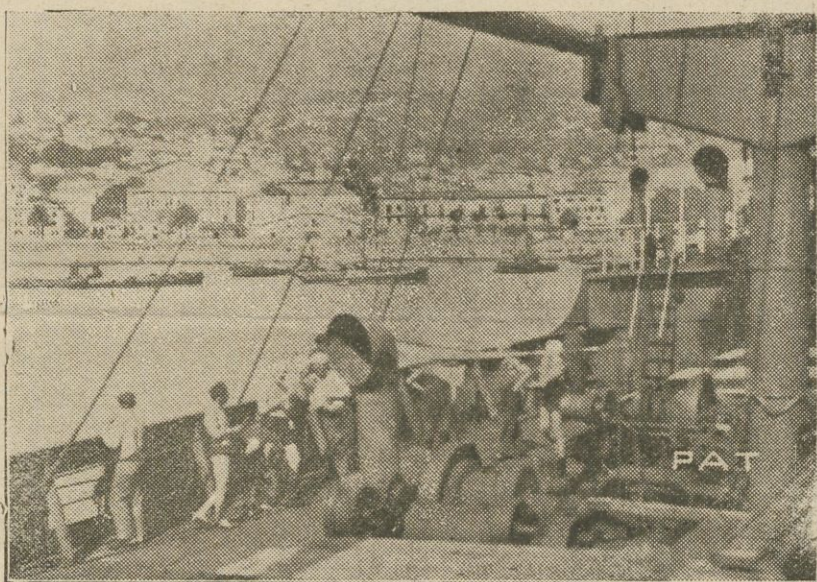

Nowy Jork w nocy

Widok od strony Brooklynu na dzielnicę handlową.

Scena z powieszenia 28 derwiszów w Menemen (Turcja) za udział w spisku antyrządowym.

Okręt polski „Niemen“ u brzegów wyspy Madery.

Piękna i ciekawa w wykonaniu statua Matki Boskiej na dziedzińcu katedry ormiańskiej we Lwowie.

Wynalazca turbiny Parson (z prawej strony) w rozmowie z posłem [U. S. A. w Berlinie Sackem (z lewej strony).

Skład nowego rządu hiszpańskiego.

Komisarz sowiecki Rykow.

Mistrz szachowy świata Alechin.

Lotnik norweski Risser-Lersen, który odkrył pod biegunem południowym nowy ląd. Ląd ten nazwano Ziemią Księż. Ragnhildy.